

DOKTORANTŪROS STUDIJŲ DALYKO SANDAS

Dalyko pavadinimas	Mokslo kryptis (šaka) kodas	Fakultetas	Katedra
Tarpdalykinių audiovizualinio vertimo tyrimų metodologija	Filologija, H 004	Kauno	Kalbų, literatūros ir vertimo studijų institutas
Studijų būdas	Kreditų skaičius	Studijų būdas	Valandų skaičius
	8		

Dalyko anotacija

Kurso **tikslas** – plėsti audiovizualinio vertimo (AVV) kaip daugiasluoksnio praktinio reiškinių ir tarpdalykinių teorinių studijų bei mokslinių tyrimų srities suvokimą. Siekiama ugdyti gebėjimus apibendrinti, struktūruoti ir sisteminti AVV mokslo žinias.

Kurso **temos**:

- Audiovizualinio vertimo (AVV) objektas ir apibrėžtis. AVV terminijos problematika. AVV mokslo kompleksiskumas. Audiovizualaus (multimodaliojo/ polisemiotinio) teksto sąvoka. Raiškos priemonės (modes) audiovizualiniuose kūriniuose: semiotinė kohezija.
- AVV klasifikacija: intralingvistinis, interlingvistinis ir intersemiotinis vertimas. Pagrindiniai ir periferiniai AVV būdai, jų apibrėžtys, privalumai bei trūkumai.
- AVV mokslo raida. AVV būdų įvairovė Europos ir pasaulio šalyse: paplitimo priežastys ir taikymo tendencijos. AVV būdų recepcija Lietuvoje.
- AVV lingvistiniai aspektai: kalbų tipologija, bendravimo tradicijos, taisyklės bei strategijos. Rašytinės, sakytinės ir šnekamosios kalbos ypatybės. Filmo dialogo kalbos fenomenas, ryšys su grožinės literatūros kalba.
- AVV medijų aspektai: AVV produkcijos tyrimų metodologija, siejant su medijų tipu (įvairių žanrų filmuose, TV laidoose, kompiuterinėse programose, kompiuteriniuose žaidimuose ir kt.).
- AVV kultūriniai aspektai: kultūrinių realiųjų perteikimas audiovizualiniuose kūriniuose. Kultūrinės neverbalinės (vaizdo ir garso) informacijos recepcija. Neverbalinės informacijos kompensavimo verbaline raiška mechanizmai.
- AVV vertimo aspektai: vertimo strategijų klasifikacijos, jų privalumai ir trūkumai.
- Teksto kompresijos problematika, vertinant subtitrus ir vertimą, skirtą užklotiniam įgarsinimui. Morfologinės, sintaksinės ir leksinės teksto kompresijos priemonės.
- Dubliavimas: sinchronijos rūšys ir jų reikšmė. Vizualinės fonetikos mokslo indėlis į dubliavimo tyrimus. Kinematografinio plano samprata, klasifikacija ir svarba dubliažui.
- Audiovizualinės produkcijos pritaikymas specialiųjų poreikių auditorijoms. 1) Garsinio vaizdavimo (GV) rengimo principai, tikslinės grupės. Garsinis vaizdavimas kaip tyrimų objektas, tyrimų metodologija. 2) Semantiniai ir pragmatiniai subtitrų kurtiesiems ir neprigirdintiesiems (SKN) aspektai. Semiotinė prieiga: garsinės-verbalinės, paraverbalinės ir neverbalinės informacijos perteikimas rašytine kalba ir ženklais.
- AVV vertinimas, atsižvelgiant į vertimo teksto ekvivalentiškumą, numanomas recipientus bei audiovizualinio kūrinio semiotinę koheziją.

Pagrindinė literatūra

Bogucki, Ł.; Deckert, M. 2020. The Palgrave Handbook of Audiovisual Translation and Media Accessibility. Cham: Palgrave Macmillan. <https://link.springer.com/content/pdf/10.1007%2F978-3-030-42105-2.pdf>

Pérez-González, L. 2019. The Routledge Handbook of Audiovisual Translation. Abingdon: Routledge.

Gambier, Y.; Ramos Pinto, S. (Eds.). 2018. Audiovisual translation : Theoretical and methodological challenges. John Benjamins Publishing Company.

Pérez-González, L. 2014. <i>Audiovisual Translation: Theories, Methods and Issues</i> . Abingdon: Routledge.
Bogucki, Ł. 2013. <i>Areas and Methods of Audiovisual Translation Research</i> . Frankfurt am Main: Peter Lang.
Chaume, F. 2012. <i>Audiovisual Translation: Dubbing</i> . Manchester: St. Jerome.
Díaz-Cintas, J.; Remael, A. 2021. <i>Subtitling. Concepts and Practices</i> . Abingdon: Routledge. https://www.perlego.com/book/2094402/subtitling-concepts-and-practices-pdf
Koverienė, I.; Satkauskaitė, D. 2018. Lithuanians' attitude towards dubbed animated films. <i>Readings in Humanities</i> . / eds.: Oana Andreica, Alin Olteanu. Ser.: <i>Humanities - Arts and Humanities in Progress</i> ., p. 67-84. Cham: Springer International Publishing AG.
Orero, P. et al. 2018. Conducting experimental research in audiovisual translation (AVT): A position paper. <i>The Journal of Specialised Translation</i> Issue 30 – July 2018. https://www.jostrans.org/issue30/art_orero_et_al.pdf
Di Giovanni, E.; Gambier Y. (eds.). 2018. <i>Reception Studies and Audiovisual Translation</i> . Amsterdam. Philadelphia: John Benjamins.
Saldanha, G.; O'Brien, Sh. 2013. <i>Research Methodologies in Translation Studies</i> . London. New York: Routledge.
Chaume, F. 2018. An overview of audiovisual translation: Four methodological turns in a mature discipline. <i>Journal of Audiovisual Translation</i> , 1(1), 40-63. https://www.jatjournal.org/index.php/jat/article/view/43
Jiménez Hurtado, C. et al. (eds.). 2018. <i>Methods for the Study of Multimodality in Translation</i> . <i>Linguistica Antverpiensia</i> , Vol 17 (2018). https://lans-tts.uantwerpen.be/index.php/LANS-TTS/issue/view/19
Díaz Cintas, J.; Szarkowska, A. 2020. <i>Experimental Research in Audiovisual Translation</i> <i>The Journal of Specialised Translation</i> Issue 33 – January 2020. https://www.jostrans.org/issue33/issue33_toc.php
Kerevičienė, J.; Astrauskienė, J., 2021. Audiovizualinio vertimo terminų vartosenos variantiškumas. <i>Respectus philologicus</i> , 39, pp.148–160.
Kerevičienė, J.; Niedzviegienė, L. 2022. Kinas ir teatras visiems: audiovizualinių produktų pritaikymo neregiams ir silnaregiams bei kurtiems ir neprigirdintiems žiūrovams gairės. Vilnius. Vilniaus universiteto leidykla. https://www.knygynas.vu.lt/kinas-ir-teatras-visiems-audiovizualiniu-produktu-pritaikymo-neregiams-ir-silpnaregiams-bei-kurtiems-ir-neprigirdintiems-ziurovams-gaires

Konsultuojančiųjų dėstytojų vardas, pavardė	Mokslo laipsnis	Svarbiausieji darbai mokslo kryptyje (šakoje) paskelbti per pastaruosius 5 metus
Danguolė Satkauskaitė	Prof. dr.	<p>Astrauskienė, J.; Satkauskaitė, D. (2022). Kultūrinių realijų pavadinimų vertimas dubliažui: analizės modelis. <i>Respectus Philologicus</i>, (41), 193–206. https://doi.org/10.15388/RESPECTUS.2022.41.46.119</p> <p>Satkauskaitė, D., Aloševičienė, E. (2020): Fremdsprachliche Akzente im Animationsfilm <i>Cars 2: Vier synchronisierte Sprachfassungen im Vergleich</i>. In <i>TRAlinea: The Translation of Dialects in Multimedia IV</i>, (SI), 1-15.</p> <p>Satkauskaitė, D., Kuzmickienė, A. (2020). Tu es bien romantique: A multimodal perspective on French characters in dubbed animation. <i>Transletters: International Journal of Translation and Interpreting</i>, (4), 221-238.</p> <p>Satkauskaitė, D., & Kuzmickienė, A. (2020). Prancūziškumo perteikimas dubliuojant animacinį</p>

		<p>filimą "La Troškinyš". Darnioji Daugiakalbystė, (16), 205-226.</p> <p>Satkauskaitė, D., Asali-van der Wal, R. (2018). German accents in English-language cartoons dubbed into Lithuanian // SKASE journal of translation and interpretation. Košice: Slovak Association for the Study of English. 2018, vol. 11, no. 1, p. 39-54.</p> <p>Satkauskaitė, D., Koverienė, I. (2018). Lithuanian viewers' attitude towards dubbed animated films // Readings in humanities / eds.: Oana Andreica, Alin Olteanu. - Ser.: Humanities - Arts and Humanities in Progress. Vol. 3. Cham: Springer International Publishing AG, no. 5. p. 67-84.</p>
Jurgita Kerevičienė	Doc. dr.	<p>Kerevičienė, J.; Niedzviegienė, L. 2022. Kinas ir teatras visiems: audiovizualinių produktų pritaikymo neregiamis ir silnaregiamis bei kurtiems ir neprigirdintiems žiūrovams gairės. Vilnius. Vilniaus universiteto leidykla.</p> <p>Kerevičienė, J.; Astrauskienė, J. (2021). Audiovizualinio vertimo terminų vartosenos variantiškumas. <i>Respectus philologicus</i>, 39, 148–160. https://doi.org/10.15388/RESPECTUS.2020.39.4.4.84</p> <p>Kerevičienė, J.; Grikiėtis, L. (2018). Meilės emocijų raiška audiovizualinėje plotmėje. <i>Respectus philologicus</i>, (33), 166–178. https://doi.org/10.15388/RESPECTUS.2018.33.3.8.16</p> <p>Kerevičienė, J.; Urbonienė, M. (2017). Multilingualism in audiovisual texts for the deaf and hard of hearing audience. <i>Darnioji Daugiakalbystė</i>, (11), 132–154.</p> <p>Kerevičienė, J. (2017). Verstinio teksto redagavimas: problemos ir kūrybiniai sprendimai. Tarp eilučių: lingvistikos, literatūrologijos, medijų erdvė TELL ME 2016: mokslinių straipsnių rinkinys = Thought elaboration: linguistics, literature, media expression TELL ME 2016: collection of scientific articles, 166–179.</p>

Patvirtinta Doktorantūros komiteto posėdyje 2023-01-13, Nr. (7.17 E) 15600-KT-16.

Doktorantūros komiteto pirmininkė prof. dr. Meilutė Ramonienė